

تحلیل روانکاوانه حکایت عاشق حشیش کشیده از هزار و یک شب بر مبنای نظریه‌های ژاک لکان

واژگان کلیدی

- * امر خیالی
- * مرحله آینده‌ای
- * امر نمادین
- * ژاک لکان
- * هزار و یک شب

دکتر محمد تقی یونسی رستمی * zibaderakhshide@gmail.com

استادیار دانشگاه آزاد واحد رشت

زیبا درخشیده

کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی واحد علوم و تحقیقات گیلان

چکیده

تحلیل و بررسی آثار ادبی بر بنیاد دیدگاه‌های جدید باعث فهم جنبه‌های ناشناخته اثر ادبی می‌شود؛ مطالعه بینارشته‌ای نشان دهنده آن است که درک همه جانبه زندگی انسانی تنها از مسیر گفت و گوی مابین همه سنت‌های فکری امکان پذیر است. قصه‌های هزار و یک شب از جمله مهم‌ترین و شیرین‌ترین حکایات مشرق زمین است که تاکنون به وجهی که در خور آن است، مورد توجه قرار نگرفته است. بررسی روانکاوانه حکایت «عاشق حشیش کشیده» از مجموعه هزار و یک شب و تحلیل آن بر اساس نظریات ژاک لکان، درباره ساختمان نفسانی انسان می‌تواند، دریچه‌های تازه‌ای را از معانی نهفته در هزار و یک شب به روی مخاطبان بگشاید. در مقاله حاضر ابتدا مبانی نظری دیدگاه لکان و مفاهیم مورد نظر او درباره رشد روانی به اختصار معرفی شده‌اند. آن‌گاه مفاهیم ساحت خیالی، خود و مرحله آینده‌ای را در حکایت عاشق حشیش کشیده جسته و مورد تحلیل واقع شده‌اند. این پژوهش در بررسی خود به این نتیجه رسیده است که «حکایت عاشق حشیش کشیده» بر اساس شکست آدمی در ساحت امر نمادین و بازگشت به امر خیالی شکل گرفته است.